ЗА ДЕСЕТАК ДАНА ПОЧИЊЕ АДАПТАЦИЈА ДОМСКЕ КУХИЊЕ

чешће не плаћају толико, већ партиципирају до 50 одсто, углавном 20 одсто, а има их који и бесплатно користе услуге Дневног центра.

Директор Јовановић посебно скреће пажњу на све већи број захтева које Геронтолошки центар има за смештај људи који су оболели од деменције и Алцхајмерове болести, због чега је планирано да се један део дома остави за ову категорију болесника, који, иначе, не морају бити стари.

– Како Крагујевац нема болницу општег типа, већ Клинички центар, који је високо софистицирана, специфична здравствена установа, све је већи притисак на Геронтолошки центар за смештај корисника који нису у животном добу у коме се углавном налазе наши корисници, а који се налазе у тзв. терминалном стању. То су људи оболели од најтежих болести (метастазе карцинома), који захтевају посебну медицинску негу, коју породица не може да пружи, али може медицинска сестра уз надзор лекара, каже Влада Јовановић, додајући да је у дому велика флуктација корисника и да њихова комисија за пријем заседа два пута недељно. У просеку у Центар сваке недеље дође од пет до 10 нових корисника, међу којима је све више људи који се налазе у лошемстању и чији је животни век краћи.

Напоменимо да су цене смештаја у Геронтолошком центру различите и да се за покретне кориснике креће од 15.400 до 20.000 динара, у зависности да ли је апартман једокреветни или двокреветни. За старе и непокретне смештај у стационару кошта од 24,5 до 33 хиљаде динара и зависи од прихода корисника, а поступак смештаја у дому иде преко центара за социјални рад, чији стручњаци процењују неопходност збрињавања у овакној врсти установе. Уколико приходи корисника нису довољни да подмире трошкове смештаја, разлику у цени сноси држава, односно падају на терет надлежног министарства.●

Маргита ЦВЕТКОВИЋ

ИНТЕРВЈУ: ПРОФ. ДР СЛОБОДАН АРСЕНИЈЕВИЋ

Није **нас** лако **преварити**

Председник државне Акредитационе комисије за „Светлост" коментарише покушаје неких факултета да „заобиђу" законом одређене стандарде када је реч о простору, наставницима, студијским групама, има ли притисака на чланове Комисије и зашто овај процес доноси позитивне промене

Резултати другог круга акредитације српских факултета, у којем учествује и крагујевачки Машински, биће познати почетком идуће недеље. Већ је у припреми трећи круг и многи факултети већ су огласили да су предали документа за њега. На осталим факултетима ужурбано се ради да би се одговорило на све постављене стандарде. Већ из тога се види да је академска средина озбиљно схватила овај процес, што не значи да истовремено не покушава да пронађе и нека „заобилазна решења", не би ли стандарди били мало „изврдани".

То је био и разлог због чега смо се обратили проф. др Слободану Арсенијевићу, председнику државне Акредитационе комисије, молбом да прокоментарише актуелна догађања у вези са овим процесом.

Зашто касни други круг акредитације? Првобитно се говорило да ће резултати овог круга бити познати до 10. јуна.

– Није требало да буде готов до јуна, већ до 10. јула. Пошто су годишњи одмори, многи од рецезента нису на време предали своје извештаје. Имали смо разумевања за то јер је крај школске године, пријемни су испити, у току је јунско-јулски испитни рок, али се надамо да ће до краја ове недеље сви извештаји стићи и да ће Комисија већ преко викенда бити у прилици да одлучује.

То може да се заврши за један викенд?

– Одлучивање је доста компјутеризовано. Значи, постоје софтвери где се убаце одређени параметри и ако се прикаже црвено светло, знамо да одређени факултет није испунио неки стандард, па се вратимо да то анализирамо, а ако се упали зелено светло онда је све у реду.

После акредитације виших школа говорило се о „просветној мафији" која покушава да омета овај процес. Међутим, постоје и неки други људи који би желели да утичу на процес акредитације, а сигурно нису „мафија". Рецимо, недавно су се на седници Сената Универзитета у Крагујевцу чуле и ове речи: „Ми се акредитујемо кроз папире, али можда постоји могућност да фактички све остане како јесте". Да ли је то стварно могуће?

– Прво, ја никада нисам употребио речи „просветна мафија", то су речи које су употребили медији. Постоје озбиљне интересне групе са много капитала које покушавају да ометају овај процес. Али, ако одговарам на питање да ли је могуће да процес акредитације изазове само промене кроз папире, онда могу да кажем – није могуће. Без обзира што рецезенти добијају хартију, поткомисије са одређеног поља обилазе факултете и на лицу места се уверавају да ли су фактичке ствари на терену идентичне ономе што пише у пријавама за акредитацију. Када се скупе извештаји рецезента и извештаји поткомисија прави се збирни, које прочешља нас петнаесторо који смо у Комисији за акредитацију. А за нас, практично, више нема тајни у српском академском простору, тако да нас није лако преварити.

Да, али да ли је могуће да неко у тренутку када се акредитује формално испуњава стандарде, а да се после покаже да је то на неки начин било лажирано? Рецимо, многи факултети покушавају да преброде недостатак простора тако што ће закупити неке просторије, међутим, питање је да ли ће, када прође процес акредитације, заиста тамо изводити наставу?

– Та врста махинација могућа је у држави у којој у Министарству не функционише управни надзор над радом факултета. Не издајемо ми дозволе за рад, него их издаје Министарство просвете на основу наших решења, а и на основу извештаја управног надзора и оно је дужно да врши контролу онога што стоји у дозволи. Комисија није полиција, нити има капацитете да проверава оно што је нека школа пријавила, а за шта смо се ми уверили да је у моменту када смо одлучивали тако. Да ли ће тако остати и за три месеца ми не можемо да контролишемо. Можемо да имамо нека сазнања, али не можемо да спречимо.

Многи наши факултети одржавају програме који су толико застарели да је то срамота, а немају наставнике да изнесу нове програме који су у складу са оним што се тражи у европском академском простору

Да ли је тачно да Приштински универзитет приказује простор који је остао у Приштини? Сходно томе, могу ли неки факултети, попут крагујевачког ФИЛУМ-а, да прикажу простор из грађевинске дозволе, уместо стварног?

– Наравно да не могу. Што се тиче Приштинског универзитета, он још није ушао у процес акредитације, тако да Комисија не зна који ће он простор да прикаже.

А ФИЛУМ? Недавно се тврдило да он сигурно неће проћи!

– То је крагујевачка интрига.

Прича се и да „нико не пада због простора већ због недостатка кадрова". Је ли то тачно?

– И јесте и није. Просторни стандард није тешко испунити. Тешко је испунити стандарде о квалитету наставника и студијским програмима. Ми имамо мало

Оног момента кад неки факултет прикаже нечију радну књижицу, то би требало да значи да тај професор ради само на том факултету. Већ се прави регистар наставника, који ће онемогућити да се наставници пријаве на два различита места

наставника који имају радове са СЦИ листа, нарочито на техничко-технолошком, природно-математичком и медицинском пољу, где се то изричито захтева. Тај стандард јесте проблем, као што су проблеми и курикулуми. Многи наши факултети одржавају програме који су толико застарели да је то срамота, а немају наставнике да изнесу нове програме који су у складу са оним што се тражи у европском академском простору.

Ипак, многи су, на почетку овог процеса, очекивали да факултети који раде у две просторије, или уопште немају зграду, неће проћи акредитацију, а сада изгледа да ће се свима прогледати кроз прсте, с тим да ће неки добити акт упозорења да неке ствари морају мало да поправе и евентуално им неће проћи нека студијска група.

– То су паушалне оцене. Већ у првом кругу издато је 25 актова упозорења. Чак је и велики Правни факултет у Београду остао на свега три студијска програма. Када је реч о простору, ту би све било другачије да је интегрисан универзитет, као што је већ годинама у Европи, па ако неки факулет има вишак простора, он буде уступљен ономе ко га нема. Пошто није тако, многи факултети имају проблем. Међутим, сви су они од 2006. године знали шта пише у стандардима, а од 2005. знају шта пише у Закону. Морали су до сада да нађу неко решење са својим оснивачима, било да је то држава или приватник. Ако нису то решили са својим оснивачем, онда је то требало да реше са својим универзитетом, а не да свака чланица универзитета игнорише друге чланице и да свако вуче на своју страну.

Посматрајући тренутне припреме факултета, чини се да ће сви они наћи нека решења којима се формално испуњавају стандарди, али је питање да ли се и у реалности, нарочито када је реч о студијским програмима, нешто мења. Да ли вара овај утисак?

– Вара. Факултети су схватили да морају да одустану од неких студијских група јер немају наставнике који могу то да прате. Зато смо данас сведоци тога да многи програми нестају. Врло су повезани курикулуми и наставници.

У току је и размена професора због акредитације. На факултетима отворено причају да они рачунају на професоре са других факултета, други рачунају на њихове. Шта то значи? Имамо ли ми довољно професора да покрију цео академски простор Србије, укључујући и приватни сектор у коме се стално отварају нови факултети?

– Оног момента када неки факултет прикаже нечију радну књижицу, то би требало да значи да тај професор ради само на том факултету. Већ се прави регистар наставника који ће онемогућити да се наставници пријаве на два различита места. Ја сам се до сада суочио са неколико злоупотреба по том питању, па чак и са фалсификатима радних књижица. То су кривична дела и она ће се санкционисати. Када је реч о томе да ли има довољно професора, мој утисак је да нема довољно ни професора, а нема довољно ни студената.

Да ли сте кроз процес акредитације могли да уочите колико на факултетима има професора који не испуњавају услове да раде то што раде?

– Велики број наставника није способан да прати оно што се дешава у образовању. Не говорим сада само о Болоњском процесу, него генерално о глобалним променама које нам се дешавају. Колико год се у новинама приказивали поједини стручњаци њих је мало, тек седам до осам хиљада доктора наука, то је видљиво и на универзитетима, и потребан је један озбиљан напор државе да уложи новац у образовање. У супротном – нити ћемо скоро имати адекватне стручњаке, нити ћемо скоро моћи да уђемо у адекватну утакмицу у европском академском простору.

Какав је Ваш утисак, да ли је процес акредитације покренуо промене?

– Мислим да јесте. Почела је јасна диференцијација и међу факултетима и на самим факултетима, на оне који су спремни да иду напред и унапређују наставу и оне који су спремни да се и даље провлаче. Од 106 професора на Медицинском факултету у Крагујевцу данас само нешто више од четрдесетак могу да буду ментори на докторским студијама. Тренутно имамо поплаву објављивања радова, јер су људи схватили да ако не крену да пишу и објављују радове неће моћи да задрже нека радна места или да буду у вишој категорији предавача. Мислим да ће се у будућности борити још више. Цео овај процес нас је дефинитивно убе-●●